

Oproep Excellentiefonds 2024-2025

Alle opleidingen in het Vlaams secundair onderwijs dienen excellentie en ambitie uit te stralen. Het Excellentiefonds sluit daarbij aan via een reeks prestigieuze competities, als aanvulling bij en uitbreiding van reeds langer bestaande wedstrijden zoals de Olympiades. Het Excellentiefonds brengt de brede opleidingswaaier in het Vlaamse leerplichtonderwijs voor het voetlicht, met bijzondere aandacht voor de opleidingen met arbeidsmarktgerichte en met dubbele finaliteit. Maar ook wedstrijden die focussen op de doorstroomfinaliteit of op het basisonderwijs worden meegenomen. Het aanbod gaat uit van beroepsfederaties, bedrijven, onderwijsverstrekkers en andere organisaties.

Het Excellentiefonds 2024-2025 beoogt:

- Het versterken van vooral bso-arbeidsmarktgerichte opleidingen en opleidingen met tso-dubbele finaliteit;
- Het introduceren van nieuwe wedstrijden in het leerplichtonderwijs;
- Het opschalen van bestaande wedstrijden richting de minder bereikte opleidingssegmenten;
- Het versterken van het Nederlands, wiskunde en/of wetenschappen.

In de tweede editie wordt -op basis van de ervaringen uit de vorige oproep- in het bijzonder ingezet op:

- Het versterken van vooral bso-arbeidsmarktgerichte opleidingen en opleidingen met tso – dubbele finaliteit;
- maximale samenwerking binnen en tussen de sectoren;
- innovatie binnen maatschappelijke en technologische transitie;
- samenwerking tussen de diverse onderwijsvormen en opleidingen.

1 SITUERING

Sterk en kwaliteitsvol onderwijs is emancipatorisch voor alle leerlingen. Deze legislatuur werd hiervoor al op verschillende fronten ingezet, zoals voorzien in het regeerakkoord.

Ook de commissie Beter Onderwijs onder het voorzitterschap van Philip Brinckman zette hierop in. Eén van de adviezen die zij naar voren schoof was om het arbeidsmarktgerichte onderwijs en het onderwijs met een dubbele finaliteit meer maatschappelijke waardering te laten genieten. Deze opleidingen zijn immers een belangrijke springplank voor een grote groep jongeren en leveren een grote maatschappelijke en economische bijdrage. Nochtans ervaren niet veel leerlingen en leerkrachten de waardering ervoor. De commissie adviseerde dan ook, naar analogie met de Olympiades die zich voornamelijk op de doorstroomgerichte opleidingen richten:

“De maatschappelijke waardering en de perceptie kunnen alvast een boost krijgen door de organisatie en bijhorende media-aandacht van specifieke wedstrijden voor leerlingen met een technische en beroepsgerichte opleiding en vorming. Het prestige van bepaalde studierichtingen met veel (klassieke) talen, wiskunde en wetenschappen wordt nog versterkt door allerlei Olympiades, al dan niet met een internationale uitstraling (en reizen) zoals de Wiskunde-Olympiade, Olyfran, de Cicero- en Plato-wedstrijden en allerlei Vlaamse Olympiades voor wetenschappen (chemie, biologie, fysica, natuurwetenschappen en aardrijkskunde). De vakbekwaamheid en excellentie van arbeidsmarktgerichte tso/bso-leerlingen moet op evenveel uitstraling kunnen rekenen. Er moet dan ook onderzocht worden op welke manier gerenommeerde bedrijven, maar ook kleine zelfstandigen wedstrijden kunnen uitschrijven voor jongeren uit de arbeidsmarktgerichte

studierichtingen. De wedstrijden moeten op evenveel belangstelling kunnen rekenen van het beleid, de ondernemers en de media.” (zie [advies 15](#)).

Tegelijkertijd wees de commissie op het watervaleffect:

“Het gebruik van woorden als ‘naar een lagere richting afzakken’ en ‘het watervalsysteem’ doen onrecht aan kinderen die zagezegd in een minder cognitieve richting zitten. Zo hou je immers de perceptie in stand van ‘beter’ versus ‘minder belangrijk.’” (advies 30).

Wedstrijden en Olympiades kunnen aldus assisteren om de gangbare perceptie te keren door het maatschappelijk en innovatief belang van deze opleidingen in de kijker te zetten (zie [advies 13](#)).

2 DOELGROEP EN BEGUNSTIGDEN

Deze oproep staat open voor private en publiekrechtelijke rechtspersonen, gevestigd in het Vlaamse Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die een wedstrijd of Olympiade willen organiseren ter bevordering van de kennis en vaardigheden van leerlingen in het leerplichtonderwijs. Dit kan gaan over schoolbesturen, vzw's, beroepsfederaties, bedrijven...

Het Excellentiefonds schept een kader voor wedstrijden en Olympiades die zich richten tot leerlingen en scholen in het Nederlandstalig leerplichtonderwijs.

Het fonds beoogt in het bijzonder het verhogen van de aantrekkelijkheid en maatschappelijke waardering voor de arbeidsmarktgerichte opleidingen en de opleidingen met dubbele finaliteit, zij het niet exclusief. Wedstrijden kunnen zich ook richten tot de doorstroomfinaliteit en tot het basisonderwijs (vertrekkend vanuit de leergebieden ‘Wetenschappen en Techniek’ en/of ‘Mens en Maatschappij’).

3 DOELSTELLINGEN EN AANBOD

De financiële ondersteuning is bestemd voor het voorbereiden, promoten en inrichten van de wedstrijd of Olympiade.

De oproep voor het Excellentiefonds 2024-2025 richt zich tot beroepsfederaties, bedrijven, onderwijsverstrekkers en andere organisaties. Er wordt dus gefocust op wedstrijden voor het TSO en BSO.

De wedstrijd of Olympiade sluit aan bij de respectieve curricula en is netoverstijgend.

Een focus op Nederlands, wiskunde en/of wetenschappen is onderdeel van het traject: de noodzaak hiervoor blijkt uit opeenvolgende (internationale) metingen zoals PIRLS, PISA en TIMSS.

Samenwerking met Nederland wordt positief gewaardeerd.

De looptijd start ten vroegste op 1 september 2024 en loopt tot uiterlijk 31 augustus 2025.

De geselecteerde projecten dienen hun project in mei 2024 aan de scholen bekend te maken, zodat zij hun deelname voor het schooljaar 2024-2025 tijdig kunnen inplannen.

4 INDIENING

Een aanvraag voor financiële ondersteuning kan **tot en met 28 maart 2024 ingediend worden** via leerplicht.onderwijs@vlaanderen.be. Aanvragen die na deze datum, via andere kanalen of onvolledig worden ingediend, worden niet in aanmerking genomen.

De aanvrager is de rechtspersoon of de verantwoordelijke van de organisatie die de aanvraag indient en is tevens de contactpersoon ter opvolging van de aanvraag.

Wijzigingen aan de aanvraag, door onvoorziene wijzigingen binnen de organisatie, worden meteen gemeld aan het Departement Onderwijs en Vorming, afdeling Leerplicht.

De aanvraag bevat minstens volgende elementen:

Gegevens van de indiener

- Indienende instantie;
- Adres, telefoonnummer, e-mailadres;
- Rekeningnummer en contactpersoon voor de financiële opvolging;
- Titel en samenvatting;
- Doelstellingen via SMART-geformuleerde resultaten met verifieerbare KPI's;
- Doelgroep en link met het curriculum van de opleiding;
- (Inter)sectorale samenwerking met derden/partners;
- Samenwerking tussen de onderwijsvormen;
- Gedetailleerde begroting, met minimaal volgende elementen:
  - Loonkosten
    - Functieprofielen en de werkrelatie tot de subsidieaanvrager
  - Werkingskosten
    - Materiële kosten
    - Ondersteuning deelnemers
    - (eventuele) prijzen deelnemers
    - Kosten inzake disseminatie
  - Motivering van de gemaakte kosten
  - Eigen financiële inbreng en/of financiële inbreng van derden
- Timing;
- Indien het voorstel een vervolgtraject is van het Excellentiefonds 2023-2024:
  - toelichting welke lessen uit de editie 2023-2024 worden meegenomen
  - schaalvergroting in 2024-2025 t.o.v. 2023-2024 met vergelijkende, meetbare SMART-indicatoren tussen beide trajecten.

5 BEOORDELING

5.1 ONTVANKELIJKHEID

Het departement Onderwijs en Vorming, afdeling Leerplicht, behandelt de aanvragen en controleert ze op hun **ontvankelijkheid**:

- De aanvraag is tijdig ingediend op het correcte adres, opgesteld in het Nederlands en ondertekend door de verantwoordelijke van de aanvraag;
- Met een volledige begroting;
- De wedstrijd of Olympiade vindt plaats in het schooljaar 2024-2025 en richt zich op het Vlaams leerplichtonderwijs;
- De aanvraag gebeurt door een organisatie met rechtspersoonlijkheid, gevestigd in Vlaanderen of Brussel. Feitelijke verenigingen en natuurlijke personen komen niet in aanmerking voor financiële ondersteuning.

5.2 INHOUDELIJKE BEOORDELING

De dossiers worden door de jury inhoudelijk beoordeeld op basis van de onderstaande **inhoudelijke selectiecriteria**. Deze criteria worden beschouwd als richtlijnen voor de oordeelsvorming en bieden een globaal kader waarbinnen projecten worden afgewogen.

- **Doelstelling en resultaten:** (40 punten)
  - Beschrijft de aanvraag een wedstrijd of Olympiade waarbij een streven naar excellentie gepromoot en breed uitgedragen wordt?
  - Bereikt de wedstrijd of Olympiade een voldoende aantal scholen: beschrijf de verhouding/rationale van het totaal aantal beoogde scholen versus het aantal Vlaamse scholen dat deze opleiding aanbiedt?
  - Indien het een reeds bestaand Excellentiefonds-traject betreft: welke stappen worden gezet om extra, nog niet deelnemende opleidingen/scholen van het vakgebied te bereiken en welke stijging zet het project daarbij voorop in 2024-'25?
  - Wordt samenwerking tussen de onderwijsvormen beoogd?
  - Biedt het project de betrokken vakleerkrachten erkenning van hun expertise en is het voor hen een uniek navormingstraject;
  - Is er actief ingezet op innovatie en transitie zoals opgenomen in <https://www.vlaanderen.be/publicaties/visie-2050-een-langetermijnstrategie-voor-vlaanderen>
  - De RTC worden steeds geïnformeerd over het geplande project en indien wordt ingezet op VR/XR wordt er met hen afgestemd. Meer info over het XR-actieplan [vind je hier](#)
  - Zijn de doelstellingen helder en SMART geformuleerd?
    - bv. wat betreft het te bereiken aantal scholen en deelnemers, de opbouw van de wedstrijd richting een finale, de cofinanciering, het bereik en de navorming van het aantal vakleerkrachten, welke (onderwijs- of arbeidsmarkt)partners worden betrokken...
  - Sluit de wedstrijd of Olympiade aan bij het curriculum van het Vlaamse leerplichtonderwijs?
    - Een sectorgerelateerde wedstrijd/Olympiade zet in op het curriculum van de opleiding.

- Een wedstrijd/Olympiade gericht op het basisonderwijs sluit aan bij de leergebieden ‘Wetenschappen en techniek’ of ‘Mens en maatschappij’.
- Sluit de wedstrijd/Olympiade aan bij de eindtermen of minimumdoelen (in het laatste geval gelinkt aan de sleutelcompetenties waaraan [prioriteit](#) wordt verleend: competenties in het Nederlands/SC 2 en competenties inzake wiskunde, wetenschappen, technologie en STEM/SC 6)?
- Er dient in elk projectvoorstel van de editie 2024-2025 opnieuw ingezet op excellentie in het Nederlands (spreken-luisteren-schrijven en lezen, bv. via het presenteren en uitdragen van het belang van de opleiding en het toekomstige beroep (bv. via debatten, publicaties...)). Samenwerking met derden die deze focus kunnen versterken is toegestaan.
- Vanuit de focus op het Standaardnederlands is er 2024-2025 een extra, specifieke oproep voor een ‘Groot Dictee’ (werktitel)
- De wedstrijd/Olympiade sluit aan bij een [knelpuntberoep](#) en/of bij sleutelcompetenties 2 en 6.
- Is het project **kostenefficiënt**?
  - Zijn de aangevraagde budgetten goed onderbouwd en gelegitimeerd?
  - Hoe verhoudt de kost voor de overheid zich tot het beoogde aantal deelnemers en de grootte van de sector?
  - Voorziet de aanvrager eigen middelen en/of cofinanciering door derden?
  - De jury kan vragen om de begroting bij te sturen.
- **Samenwerking** (20 punten)
  - Is er maximaal ingezet op (inter)sectorale samenwerking? Indien er meerdere, positief beoordeelde projecten uit dezelfde sector blijken te zijn, behoudt de jury zich het recht voor deze initiatieven te vragen onderling tot afspraken te komen. Best is dus, dat dergelijke samenwerking proactief wordt neergelegd. Eén organisatie dient in dat geval de aanvraag in namens het samenwerkingsverband samen met een ondertekend engagement/ een intentieverklaring van de betrokken partners;
  - Alle projecten bewerkstelligen maximale netoverschrijdende samenwerking
- **Innovatief:** (20 punten)
  - Is er sprake van nieuwe wedstrijden of Olympiades? Of van een vernieuwing/verruiming van het reeds bestaande aanbod?
  - Zet het voorstel in op transities en innovatie zoals geformuleerd in de [transitiegebieden](#) van de Visie2050 van de Vlaamse regering?
- **Inclusief:** (10 punten)
  - Engageert de organisatie zich om de financiële en praktische drempels (reistijd bv.) billijk te houden?
  - Staat het project ook open voor leerlingen met een beperking?
- **Disseminatie:** (10 punten)
  - De wedstrijd of Olympiade wordt vanaf mei 2024 doorheen de hele uitrol actief gepromoot, in eerste instantie in het onderwijs, maar ook richting het brede publiek (bv. via een ambassadeur).

De **jury** wordt samengesteld door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming en bestaat uit minstens volgende profielen:

- 1 lid van het departement Onderwijs en Vorming;
- 1 lid van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie en/of het departement Werk en Sociale Economie;
- 3 experts, met expertise op het vlak van technische en beroepsopleidingen, alsook van de generieke curriculumonderdelen.

Het departement Onderwijs en Vorming zit de jury voor en verzorgt het secretariaat. Om een onafhankelijk en objectief advies mogelijk te maken, mogen de leden van een jury geen band hebben met de projectindieners.

5.3 SELECTIE

Een ontvankelijke aanvraag moet op ieder criterium slagen (50%) om een globaal gunstig juryadvies te krijgen.

De bovenstaande criteria worden beschouwd als richtlijnen voor het totaal aantal punten.

De jury doet een voorstel van selectie aan de minister op basis van collectieve besluitvorming en baseert zich hiervoor op:

- de scores van de jurering
- het beschikbare budget
- de spreiding van de wedstrijden/Olympiades over sectoren/opleidingen/finaliteiten
het bewaken van de Olympische idee dat een Excellentiewedstrijd hét momentum is waarbij de toppers binnen specifieke vakgebieden elkaar treffen. Naast de principes van de Olympische gedachte (fair-play, non-discriminatie,...) wordt ook het principe gehuldigd van de competitieve wedstrijd die inzet op uitmuntendheid op één specifiek finalemoment.
voor de diverse opleidingen die tot dezelfde sector behoren wordt naar één sectoroverschrijdende wedstrijd gestreefd
- intersectorale samenwerking wordt positief beoordeeld evenals samenwerking tussen diverse onderwijsvormen en finaliteiten, samenwerking met Nederland, focus op innovatie en transitie, cofinanciering en een geïntegreerde focus op Nederlands, wiskunde en/of wetenschappen.

Het juryadvies wordt voorgelegd aan de minister van Onderwijs. De financiële ondersteuning wordt toegekend via besluit van de Vlaamse Regering en volgens de gekende regels voor financiële ondersteuning van het departement Onderwijs en Vorming (zie 'Budget en aanwending').

De aanvrager wordt op de hoogte gesteld van de beslissing Minister van Onderwijs, gepland in april 2024.

6 **CONTROLE**

Uiterlijk op 31 oktober 2025 zal een **inhoudelijke en financiële rapportage** van het voorgaande schooljaar worden opgemaakt door de begunstigde.

De begunstigde legt tegen die datum een overzicht voor van kosten waarvoor de financiële ondersteuning werden gebruikt, met inbegrip van de verantwoordingsstukken en/of facturen op basis van de geldende richtlijnen voor de opmaak van een kostendossier.

Het inhoudelijk rapport bevat een activiteitenverslag, evaluatie en effectbeoordeling. Het rapport beschrijft in welke mate de doelstellingen en indicatoren beschreven in de aanvraag gerealiseerd werden.

Het saldo van de financiële ondersteuning wordt pas uitbetaald na de goedkeuring door de afdeling Leerplicht van het inhoudelijk rapport en na voorlegging van een schuldvordering en van de uitgavenbewijsstukken waaruit blijkt dat de uitgaven binnen de contractuele looptijd gebeurden.

Als uit de controle blijkt dat de financiële ondersteuning niet werd besteed overeenkomstig onderhavige projectoproep en het toekenningsbesluit, of als blijkt dat de bewezen uitgaven lager liggen dan de toegekende financiële ondersteuning dan behoudt het departement Onderwijs en Vorming het recht om (een deel van) het toegekende bedrag terug te vorderen.

De begunstigde verbindt zich ertoe om bij elke communicatie over het project en op elke informatiedrager gebruik te maken van het logo van de Vlaamse overheid. De standaardlogo's bevinden zich op de website van de Vlaamse overheid.

De projectuitvoering en rapportering gebeuren in het Nederlands. Een wedstrijd/Olympiade met als voorwerp de beheersing van een vreemde taal, kan voor de eerste voorwaarde een uitzondering krijgen.

7 BUDGET EN AANWENDING

De aanvrager voegt een begroting toe aan de aanvraag. De berekening van het aangevraagde budget moet verifieerbaar onderbouwd worden. De jury, die eveneens de inhoudelijke kwaliteit van de voorstellen evalueert, kan vragen om de begroting bij te sturen, evenals de beoogde samenwerking tussen gelijkaardige trajecten binnen eenzelfde sector, gezien o.a. de budgettaire gevolgen. Het toegekende bedrag wordt bepaald op basis van de ingediende begroting.

In de Vlaamse begroting wordt voor deze oproep een budget van maximaal 2.000.000 euro uitgetrokken.

De financiële ondersteuning wordt in twee schijven aan de begunstigde uitbetaald: 70% van het toegekende bedrag wordt als 1ste schijf betaald na ondertekening van het toekenningsbesluit, maximum 30% na afloop van het project en na goedkeuring van het (inhoudelijk en financieel) eindverslag.

De financiële ondersteuning moet worden aangewend voor de voorbereiding, promotie en organisatie van één of meerdere wedstrijden en Olympiades en hun voortrajecten zoals beschreven in deze oproep, conform de richtlijnen in de bijlage van het besluit. Enkel personeels- en werkingskosten voor de looptijd van de toegekende financiële ondersteuning komen in aanmerking.

Teneinde dubbelfinanciering te vermijden eigent het departement Onderwijs en Vorming zich het recht toe om onkostenstukken en de rapportage erover uit te wisselen, onder meer met andere departementen en agentschappen binnen de Vlaamse overheid.